

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	

Lönneberga-Tuna-Vena Sparbank

Policy för styrning, riskhantering och kontroll

Ramverksversion

001

Lönneberga-Tuna-Vena
Sparbank

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>1</i>

Innehåll

Externa regelverk.....	1
Interna regelverk	1
1. Grundläggande principer för Styrning, Riskhantering och Kontroll, SRK	3
1.1 Ändamålet med reglering	3
1.2 Process gällande intern styrning och kontroll	3
1.2.1 Mål	4
1.2.2 Riskanalys.....	4
1.2.3 Kontrollåtgärder	4
1.2.4 Uppföljning	5
1.3 Styrdokument fastställda av styrelsen eller Vd	5
1.4 Dualitet och oberoende.....	5
1.5 Organisation för intern styrning och kontroll.....	6
1.5.1 Första försvarslinjen	6
1.5.2 Andra försvarslinjen.....	6
1.5.3 Tredje försvarslinjen	7
1.5.4 Risk- och Complianceråd	7
1.5.4.1 Medlemmar i rådet.....	7
1.5.4.2 Agenda på mötena	7
1.5.4.3 Protokoll	8
1.5.4.4 Mötesfrekvens	8
1.6 Transparens och dokumentation, konfidentiell information.....	8
1.7 Etiska regler och intressekonflikter	8
1.8 Mångfald.....	9
2. Styrning av Sparbanken	9
2.1 Styrelsen och VD.....	9
2.2 Styrelsens utskott - Revisionsutskott	9

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>2</i>

2.3 Chefer och medarbetare	10
2.4 Organisation och ledning.....	10
2.5 Beslutsforum och mandat	10
2.6 Verksamhetsmålens betydelse.....	10
3. Riskhantering i Sparbanken	11
3.1 Riskkaptit	11
3.2 Riskstrategi	11
3.3 Riskbedömning och riskuppföljning	12
3.4 Riskrapportering	12
3.5 Limiter.....	12
3.6 Riskkultur	12
4. Kontroll i Sparbanken	13
4.1 Riskkontrollfunktionen	13
4.2 Regelefterlevnadsfunktionen (Compliance).....	13
4.3 Internrevisionen	14
5. Uppdragsavtal.....	14
6. Fastställande och uppdatering	14

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.002</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-02-22</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Regelverk LTV Sparbank</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-04-04</i>	Sidan	<i>1</i>

Externa regelverk

Finansinspektionen

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut; FFFS 2014:1

Svensk kod för bolagsstyrning i tillämpliga delar

EBA:s riktlinjer för intern styrning (GL 11)

Interna regelverk

003.000.01.XX	Bankens reglemente
050.000.02.XX	Strategiplan
050.000.04.XX	Verksamhetsplan
110.00X.XXX	Styrelsens arbetsordning
110.000.02.XX	Delegering av befogenheter till VD
120.0XX.XXX	Instruktion för verkställande direktören
150.00X.XXX	Instruktion för styrelsens revisionsutskott
160.00X.XXX	Policy/Instruktion för intern kapital- och likviditetsutvärdering IKLU
170.00X.XXX	Policy för återhämtningsplan
180.00X.XXX	Policy för styrelsens och ledningens lämplighetsbedömning och mångfald
210.00X.XXX	Riskpolicy
220.00X.XXX	Instruktion för riskkontrollfunktion
230.00X.XXX	Instruktion för internrevision
310.00X.XXX	Policy för regelefterlevnad
320.00X.XXX	Instruktion funktionen för regelefterlevnad
410.00X.XXX	Kreditpolicy och kreditstrategi
420.00X.XXX	Kreditinstruktion
510.00X.XXX	Finanspolicy
530.00X.XXX	Likviditetspolicy
540.00X.XXX	Ekonomipolicy
610.00X.XXX	Policy för hantering av operativa risker
620.00X.XXX	Policy för säkerhet och informations säkerhet
640.00X.XXX	Policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
640.000.XX.XX	Arbetsmiljöpolicy
642.0XX.XXX	Policy för finansiella sanktioner
650.00X.XXX	Policy för utlokalisering av verksamhet
670.0XX.XXX	IT-Policy
680.0XX.XXX	Policy för godkännandeprocess (NPAP)
690.00X.XXX	Policy för behandling av personuppgifter

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>2</i>

710.0XX.XXX	Personalpolicy
720.0XX.XXX	Ersättningspolicy
810.00X.XXX	Etik- och Intressekonfliktpolicy
811.000.XXX	Riktlinjer för identifiering och hantering av intressekonflikter
905.0XX.XXX	Policy för värdepappersrörelse
906.0XX.XXX	Policy MiFID II - Produktstyrning
930.000.XXX	Policy IDD – Produktdistributionssystem
940.000.XXX	Policy IDD – Kunskap och kompetens
1010.00X.XXX	Policy för information och kommunikation
1010.000.XX.XX	Sponsringspolicy

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>3</i>

1. Grundläggande principer för Styrning, Riskhantering och Kontroll, SRK

1.1 Ändamålet med reglering

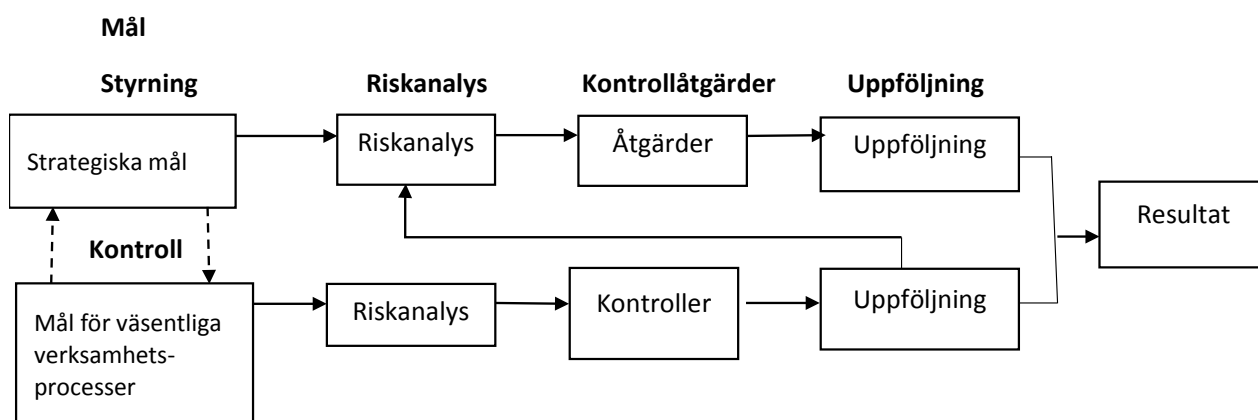
Ändamålet med detta styrdokument är att uttrycka Lönneberga-Tuna-Vena Sparbanks interna regler och principer i de frågor som är de mest centrala för hela styrningen av Sparbankens verksamhet. Det bestämmer således ramarna för Sparbankens verksamhet. Det är styrelsen för Sparbanken som enligt lag har det yttersta ansvaret för Sparbankens styrning och följaktligen är det styrelsen som har beslutat om denna policy. När i fortsatt text anges Sparbanken menas, i likhet med ovan, Lönneberga-Tuna-Vena Sparbank.

Finansiell verksamhet är reglerad i europeisk och svensk rätt. Därtill har Sparbanken egen intern reglering. Regleringen är omfattande eftersom verksamheten är komplicerad och utgör en samhällsfunktion. Sparbanken har ett tydligt samhällsengagemang och uppfattar sitt uppdrag som ett samhällsuppdrag. Sparbanken anser därför att efterlevnad av gällande reglering är en absolut grundförutsättning för verksamheten, detta är Sparbanken under inga förhållanden villig att kompromissa med.

Styrning, riskhantering och kontroll utgör komponenter i det som i vid bemärkelse brukar benämnas intern styrning, dvs en process utförd av bankens styrelse, ledning och annan personal, utformad för att ge en rimlig försäkran om uppnåendet av mål som rör verksamheten, rapporteringen och uppfyllelse av lagar och regler.

1.2 Process gällande intern styrning och kontroll

Bankens arbete med intern styrning och kontroll bedrivs i enlighet med följande process:

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>4</i>

1.2.1 Mål

De mål som sätts upp för verksamheten, såväl på lång sikt (strategiska mål) som på kort sikt (verksamhetsmål), utgör grunden för hur verksamheten ska styras. Styrelsen är ytterst ansvarig för att ta fram och besluta om de strategiska målen för banken, vilka ska kommuniceras genom strategiplanen för verksamheten. Ledningen ansvarar för att mot bakgrund av denna plan ta fram och besluta om affärsmålen, vilka kommuniceras genom verksamhetsplanen.

Därutöver ska banken styras baserat på de mål som sätts upp för de mest väsentliga verksamhetsprocesserna, vilket kan vara såväl ledningsprocesser som affärs-, och stödprocesser. Respektive processägare ansvarar för att formulera dessa mål och kommunicera dessa till de medarbetare som arbetar inom processen.

1.2.2 Riskanalys

Riskanalyser i verksamheten ska genomföras ur såväl ett framåtblickande som ett bakåtblickande perspektiv, utifrån uppsatta mål. Riskanalysen inom ramen för processen omfattar att identifiera och värdera risker, samt besluta om hur dessa risker ska hanteras, dvs. om riskerna ska bevakas eller reduceras genom kontroller och åtgärder, om risken ska elimineras genom avvecklande av verksamhet eller om risken kan accepteras. Beslutet ska baseras på styrelsens riskstrategi och riskaptit.

Det framåtblickande riskperspektivet innefattar att verksamheten löpande ska identifiera de risker som hotar uppsatta verksamhetsmål och sparbankens strategiska riktning. Det bakåtblickande riskperspektivet innebär att verksamheten löpande ska se över och analysera bankens operativa riskexponering i de mest väsentliga verksamhetsprocesserna. Ansvar, metoder och tillvägagångssätt för riskanalyserna regleras i bankens riskpolicy och underliggande policyer för respektive riskslag.

1.2.3 Kontrollåtgärder

Väsentliga verksamhetsrisker ska hanteras i linje med vad som beslutats i samband med genomförd riskanalys.

Hantering av väsentliga risker som identifierats ska ske genom tidsbegränsade åtgärder, vilka ska inkluderas verksamhetsplanen för den berörda avdelningen.

Hantering av väsentliga risker i bankens mest väsentliga verksamhetsprocesser ska ske genom löpande förebyggande och upptäckande kontroller. Kontrollerna ska dokumenteras. Dokumentationsnivån ska utgå ifrån principen att det i efterhand ska vara möjligt att följa upp att kontrollen utförts, och att den utförts på ett sätt som tillräckligt hanterar den risk som ska kontrolleras.

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>5</i>

1.2.4 Uppföljning

En systematisk och regelbunden uppföljning och utvärdering av effektiviteten och ändamålsenligheten i den interna styrningen och kontrollen ska löpande genomföras. Uppföljning ska ske antingen genom självutvärdering utförd av verksamheten, uppföljning av närmaste chef eller oberoende testning.

Kontrollåtgärder som utförts för att hantera verksamhetens mest väsentliga risker ska löpande följas upp i samband med ordinarie verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocess. Åtgärdernas effekt på den bedömda riskexponeringen ska inkluderas som en del i uppföljningen.

Effektiviteten i bankens interna kontrollsystem ska löpande följas upp och bedömas utifrån om de löpande kontrollerna är utformade på ett sätt som tillräckligt hanterar riskerna i bankens mest väsentliga verksamhetsprocesser, samt om dessa kontroller utförts på rätt sätt vid alla tillfällen de var tänkta att utföras. En översyn av inträffade incidenter inom ramen för processflödena ska också inkluderas i uppföljningen. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras till styrelse, ledning och berörda chefer inför genomförandet av eventuella självutvärderingar av den operativa riskexponeringen.

1.3 Styrdokument fastställda av styrelsen eller Vd

Sparbankens verksamhet regleras i styrdokument, som fastställs i olika organ i Sparbanken, enligt det som sägs i denna policy. Alla styrdokument i Sparbanken ska vara förenliga med denna policy, inget annat styrdokument kan således ändra innebörden av det som sägs i denna policy.

Sparbankens styrdokument utgörs av policyer och vissa instruktioner som beslutas av styrelsen, instruktioner som beslutas av VD samt rutinbeskrivningar eller motsvarande styrdokument, som beslutas av VD eller den som VD utser.

Policyer har vanligen ett innehåll som är överordnat i förhållande till innehåll i instruktioner och rutinbeskrivningar. I policyer regleras frågor av principiell och grundläggande betydelse för verksamheten. Om innehållet i en policy behöver utvecklas med detaljerade regler, så görs det i underordnade styrdokument.

Det är bara styrelsen som får besluta om Sparbankens riskaptit och riskstrategi samt om styrdokument för styrning, riskhantering och kontroll, redovisning, riskrapportering, hantering av intressekonflikter, kontrollfunktionernas arbete, ersättningssystem och om revisionsplanen.

1.4 Dualitet och oberoende

Sparbankens arbetssätt bygger på dualitetsprincipen, som innebär att ingen person ensam ska kunna handlägga en transaktion, genom hela behandlingskedjan. Det bygger också på att kontrollfunktionerna i Sparbanken är oberoende, dvs att den som utför sysslor i en kontrollfunktion, inte får ha några sysslor i den del av verksamheten som är föremål för funktionens kontroll och att funktionen är organisatoriskt separerad från andra funktioner samt att funktionen rapporterar till styrelsen.

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>6</i>

1.5 Organisation för intern styrning och kontroll

Sparbanken är organiserad utifrån principen om de tre försvarslinjerna vilket utgör utgångspunkten för ansvarsfördelningen kopplad till intern styrning och kontroll i banken. Första försvarslinjen utgörs av den operativa verksamheten. Andra och tredje försvarslinjen utgör kontrollfunktioner och ska vara oberoende, såväl från verksamheten som från varandra. Andra försvarslinjen är organisatoriskt placerade under VD, men ska direktrapportera såväl till ledning som till styrelse. Den tredje försvarslinjen är direkt placerad under bankens styrelse.

Varje kontrollfunktionens arbete regleras av separata interna regler. De tre försvarslinjerna ska samverka för att så långt som det är möjligt och lämpligt få en samordning i arbetet och därigenom uppnå kostnadseffektivitet och minska påverkan på den operativa verksamheten.

1.5.1 Första försvarslinjen

I första försvarslinjen återfinns verksamheten vilka ansvarar för att utföra det dagliga operativa arbetet. Det ligger på verksamhetens ansvar att ta risker som ligger i linje med styrelsens mål och riskaptit, att sätta pris på risken samt att rapportera hur riskläget ser ut till ledningen och till andra försvarslinjen. Alla inom första försvarslinjen ansvarar för att utföra detta arbete i enlighet med såväl externa som interna regelverk.

Första försvarslinjen har fullt ansvar och ägarskap över styrning, risktagande, kontroll och uppföljning, inklusive incidentrapportering. Inom ramen för första försvarslinjens ansvar ligger även ett ansvar att implementera åtgärder samt att löpande följa upp iakttagelser som rapporterats av någon av kontrollfunktionerna.

1.5.2 Andra försvarslinjen

I andra försvarslinjen återfinns bankens funktion för riskkontroll och funktion för regelefterlevnad. Riskkontrollfunktionens och funktionen för regelefterlevnads ansvar är att understödja första försvarslinjen i riskarbetet, övervaka och utmana utfallet av verksamhetens arbete samt utvärdera regelefterlevnad. Inom ramen för andra försvarslinjens uppgifter ingår att sätta standarder och metoder, stödja riskvärderingen samt aggregera och analysera utfall. Andra försvarslinjen ansvarar för att rapportera en samlad bedömning av bankens risker till ledning och styrelse baserad på uppföljning av väsentliga brister och risker.

Styrelsen ansvarar för att årligen fastställa en aktuell och riskbaserad årsplan för kontrollfunktionerna i andra försvarslinjen. Genom fastställande av denna policy samt instruktion och årsplan för respektive kontrollfunktion anger styrelsen art, mängd, format och frekvens på den information som den ska ta emot från andra försvarslinjen. Styrelsen ansvarar för att så snart som möjligt vidta överenskomna och lämpliga åtgärder för att hantera oönskade risker.

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>7</i>

1.5.3 Tredje försvarslinjen

I tredje försvarslinjen återfinns bankens internrevisionsfunktion. Internrevisionen ansvarar för att på styrelsens uppdrag oberoende och objektivt utvärdera och bedöma effektiviteten i bankens hela ramverk för intern styrning och kontroll, samt bidra med rekommendationer och förslag till utveckling och förbättring av densamma. Detta innefattar löpande riskbaserade översyner av hela bankens arbete kopplat till riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Detta innebär utvärdering av såväl första som andra försvarslinjens arbete. Identifierade iakttagelser tillsammans med föreslagna förbättringsområden ska löpande rapporteras till den granskade enheten samt till styrelse.

Styrelsen ansvarar för att årligen fastställa en aktuell och riskbaserad revisionsplan för internrevisionen. Styrelsen ansvarar för att så snart som möjligt vidta överenskomna och lämpliga åtgärder för att hantera internrevisionens iakttagelser.

1.5.4 Risk- och Complianceråd

För att på ett bättre och effektivare sätt ge möjlighet till uppföljning och informationsöverföring av olika slag mellan verksamheten (linje 1) och kontrollfunktionerna (Risk och Compliance) i linje 2 finns det ett Risk- och Complianceråd i Lönneberga-Tuna-Vena Sparbank. I rådet lyfts och behandlas frågor som på ett eller annat sätt berör och/eller inkluderar Risk- och Compliancefunktionerna. Det kan t.ex. handla om specifika frågor från linje ett till någon av funktionerna i linje två. Det kan även handla om att funktionerna i linje två har frågor eller önskar göra avstämningar med de som arbetar med kontroller i första linjen. Tanken är också att de båda kontrollfunktionerna i linje två vid mötena i Risk- och Compliancerådet ska kunna stämma av med varandra och t.ex. samordna granskningsaktiviteter för att få ut mesta möjliga av investerad tid.

1.5.4.1 Medlemmar i rådet

Permanent medlemmar i Risk- och Compliancerådet är VD (ordf.), Affärschef, bankens Riskkontroller och bankens Compliance officer. Utifrån de frågor som behandlas på mötena kan sedan ytterligare personer bjudas in för medverkan.

1.5.4.2 Agenda på mötena

Mötena i Risk- och Compliancerådet sker med utgångspunkt från ett antal punkter som utgör den stående agendan. Agendan kan sedan från gång till annan kompletteras med ytterligare punkter vid behov.

Följande punkter finns med på den stående agendan:

- Föregående protokoll
- Rapportering från Riskkontrollfunktionen
- Rapportering från Compliancefunktionen
- Rapportering från linje 1
- Avstämning årsplaner / arbetsplaner (Risk, Compliance, Linje 1)
- Regelverk

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>8</i>

- NPAP
- Reklamationer och kundklagomål
- Rapporter från Internrevisionen
- Outsourcad verksamhet
- Processkartläggning
- Övrigt
- Nästa möte

1.5.4.3 Protokoll

Mötena i Risk- och Compliancerådet protokollförs. Upprättade protokoll tillställs bankens styrelse och bidrar därmed till en förbättrad information till styrelsen kring bankens löpande arbete inom området.

1.5.4.4 Mötesfrekvens

Risk- och Compliancerådet skall sammanträda vid behov, dock minst en gång i kvartalet.

1.6 Transparens och dokumentation, konfidentiell information

Utgångspunkten för verksamheten i Sparbanken är att all information om verksamheten, som någon har behov av för att utföra sina sysslor, är tillgänglig. Detta gäller dock inte information som skyddas av regler om sekretess, ej heller uppgifter som ledningen i Sparbanken bedömer måste hållas hemlig.

Alla beslut som fattas i Sparbankens verksamhet ska dokumenteras, så att det är möjligt att i efterhand se vilket innehåll som ett visst beslut har och vilka överväganden som det grundats på.

1.7 Etiska regler och intressekonflikter

En förutsättning för att Sparbanken ska kunna fullgöra sitt uppdrag, är att den åtnjuter allmänhetens förtroende. Sparbanken måste därför alltid uppträda på sådant sätt att ingen har anledning att ifrågasätta huruvida Sparbanken uppfyller kraven i offentlig och intern reglering och därutöver agerar för sina kunders bästa. Sparbankens verksamhet ska kännetecknas av etisk ansvarsfullhet och professionalism.

Sparbankens ändamål är att skapa vinst och därigenom främja sparsamhet. Vinstintresset innebär i och för sig ingen konflikt med andra intressen. En kund i Sparbanken har också intressen av lika grundläggande karaktär, som inte får åsidosättas. Kunder ska behandlas rättvist, lika och förutsägbart. Ingen transaktion som kan uppfattas som ägnad att medföra konsekvenser på kundens bekostnad och motsvarande fördel för någon annan, ska förekomma i Sparbanken.

All verksamhet i Sparbanken ska utföras på sådant sätt att krav i offentlig och intern reglering uppfylls. Minsta tveksamhet om huruvida en affärstransaktion uppfyller denna förutsättning, innebär att transaktionen inte ska utföras.

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>9</i>

Sparbankens ska vidta varje åtgärd som påkallas för att förhindra att Sparbanken används för penningtvätt och finansiering av terrorism. Sparbanken medverkar under inga förhållanden i transaktioner som kan uppfattas utgöra led i avancerade arrangemang i syfte att kringgå regler om beskattning för någon. Sparbanken ska aldrig medverka i transaktioner, vars innebörd och konsekvenser inte kan överblickas och bedömas av Sparbanken.

Sparbanken har identifierat vilka slag av intressekonflikter som kan förekomma i verksamheten och utvecklat instruktioner för hur intressekonflikter ska hanteras. Dessa frågor behandlas i en särskild i *Etik- och intressekonfliktspolicy* samt i instruktionen *Riktlinjer för identifiering och hantering av intressekonflikter*.

1.8 Mångfald

Mångfald bidrar till allsidighet och saklighet och främjar därigenom god riskhantering. Rekrytering av medarbetare och tillsättning av styrelseledamöter i Sparbanken tar utgångspunkt i Sparbankens oreserverade vilja att i alla sammanhang präglas av mångfald.

2. Styrning av Sparbanken

2.1 Styrelsen och VD

Sparbankens leds av styrelsen, som utses av sparbanksstämman. Styrelsen är det organ som ytterst ansvarar för förvaltningen av Sparbankens angelägenheter och bär således ansvaret för att styrningen, riskhanteringen och kontrollen i Sparbanken är god. Styrelsens ledamöter är tillsatta med beaktande av att de tillsammans ska representera en bred uppsättning av egenskaper och kunskaper.

Styrelsen är det högsta beslutsfattande organet i Sparbanken. Sparbankens VD är ledamot av styrelsen och leder den löpande verksamheten i Sparbanken.

Sparbankens VD är den högste tjänstemannen i Sparbanken och föredragande i styrelsen. Styrelsen har fastställt en *"Instruktion för verkställande direktören"*, VD. Enligt denna äger VD fatta beslut i alla angelägenheter som inte styrelsen har uppdragit åt annan att fatta beslut i eller förbehållit sig själv att fatta beslut i.

Styrelsen har för sitt arbete fastställt ett styrdokument, *"Styrelsens arbetsordning"*.

2.2 Styrelsens utskott - Revisionsutskott

Sparbankens styrelse har inrättat ett revisionsutskott, enligt vad som föreskrivs i Sparbankslagen 3 kap. 4a§. Revisionsutskottet har till uppgift att i första hand övervaka Sparbankens finansiella rapportering och effektiviteten i bankens interna kontroll, internrevision och riskhantering. Styrelsen har beslutat om en *"Instruktion för styrelsens revisionsutskott"*.

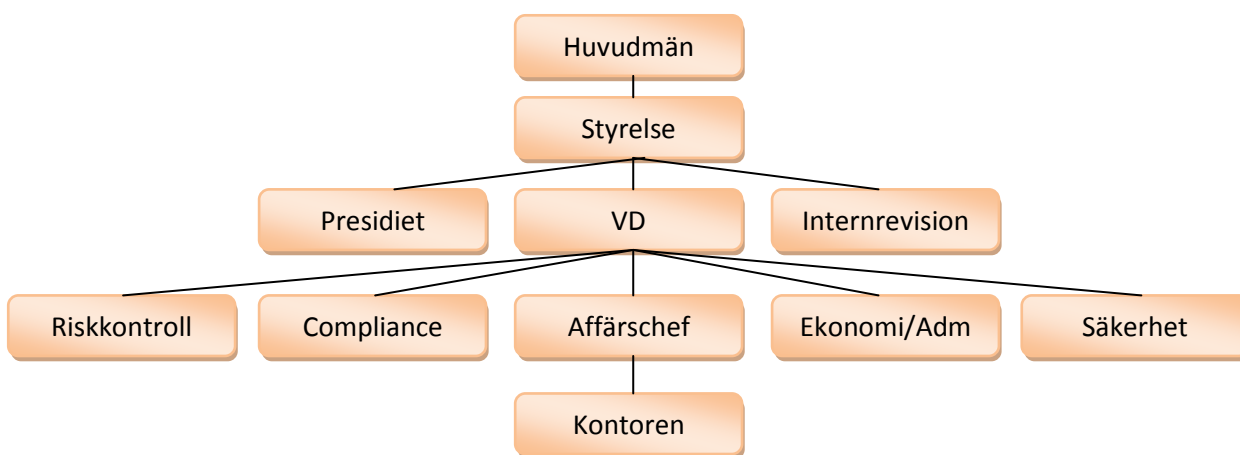
Dokumentnamn	Policy för styrning, riskhantering och kontroll	Ägare	Styrelsen
Bankens versionsnr	125.001.005	Ansvarig för implementering	VD
Ersätter	2018-06-28	Distribution	Internt regelverk
Beslutad av	Styrelsen	Dokumentplats	M-disk/Rörelsen/Regelverk
Fastställelse och revision	Årligen och vid behov	Informationstyp	Policy
Datum för fastställelse	2018-11-29	Sidan	10

2.3 Chefer och medarbetare

Varje chef och medarbetare i Sparbanken har en befattningsbeskrivning. I den anges vilka uppgifter som vederbörande har och vilka ansvar och befogenheter som följer av uppgifterna. Alla chefer och medarbetare i Sparbanken har en plikt att sätta sig in i och efterleva Sparbankens styrdokument.

2.4 Organisation och ledning

Sparbankens organisation visas översiktligt i skissen nedan.

2.5 Beslutsforum och mandat

Styrelsen har beslutat om särskilda beslutsforum för olika ändamål. Således ska kreditbeslut som inte hanteras av styrelsen eller styrelsens kreditutskott fattas i tjänstemannadelegation eller i lånedlegation. De mandat som respektive beslutsforum har givits preciseras i Sparbankens kreditinstruktion. Mandaten är riskbaserade, vilket innebär att ju högre risk som ett slags exponering anses innebära, desto högre nivå i beslutshierarkin, ska kreditbeslutet fattas på. Den riskbaserade differentieringen tar utgångspunkt i kreditbelopp, säkerhet och bedömd kreditrisk uttryckt i scorepoäng eller riskklass. Beslut som påverkar Sparbankens exponering mot marknadsrisk och likviditetsrisk ska fattas i Sparbankens styrelse om inte annat framgår av "Finanspolicy".

2.6 Verksamhetsmålen betydelse

Verksamhetsmålen uttrycks i Sparbankens verksamhets- eller affärsplan, som fastställs varje år av styrelsen. Planen bygger på en riskstrategi i enlighet med Sparbankens riskaptit. Planen ligger till grund för delar av Sparbankens IKLU (Intern kapital- och likviditetstvärdering)

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>11</i>

3. Riskhantering i Sparbanken

Med riskhantering avses allt arbete i Sparbanken för att identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som Sparbanken är eller kan förväntas bli exponerad för.

God riskhantering kan komma till uttryck på många sätt, t ex i att analyser till grund för beslut fångar även indirekta risker, att värderingar och antaganden vilar på försvarliga säkerhetsmarginaler, att risker prissätts försvarligt och att Sparbankens kapitalsituation beaktas i varje beslut om riskexponering. Andra tecken på god riskhantering är att robusta processer tillämpas för godkännande av nya produkter och att kontrollfunktioner ges behövliga resurser. Ändamålet med Sparbankens utformning av styrdokument för riskhanteringen är att säkerställa god riskhantering.

3.1 Riskaptit

Riskaptit betyder den nivå i riskexponering som styrelsen har bedömt att Sparbanken är beredd att acceptera för att nå de verksamhetsmål som styrelsen har bestämt. Styrelsen har fastställt riskaptit för väsentliga risker som kreditrisk, marknads- och likviditetsrisk samt för operativa risker. Riskaptiten uttrycks i kvantitativa nyckeltal som kompletteras med kvalitativa termer. Kännetecknande för Sparbankens riskaptit är att risktagandet ska vara lågt och bygga på långsiktiga kundrelationer och att risken är väl diversifierad. Riskaptiten måste alltid stå i proportion till Sparbankens intjäning och kapitalisering. Sparbankens huvudsakliga risk är kreditrisk i utlåningen till allmänheten. Övriga risker ska principiellt bara förekomma i den utsträckning som krävs för att Sparbanken ska kunna erbjuda utlåning till allmänheten i enlighet med verksamhets- och affärsplan.

Styrelsen har även uttryckt riskaptit för uppföranderisker, som t ex risken att användas för penningtvätt och terroristfinansiering.

Styrelsen utvärderar löpande Sparbankens uppfyllelse av beslutad riskaptit. Sparbankens riskaptit med avseende på olika slags risker, beskrivs närmare i "*Riskpolicy*".

3.2 Riskstrategi

Sparbankens verksamhet innebär exponering mot risker. Styrelsen har bestämt att riskexponering endast får förekomma för sådana risker som styrelsen har fastställt riskaptit för och i den omfattning som riskaptiten tillåter.

Uppfyllelsen av riskstrategin innebär att krav ställs på hög riskmedvetenhet hos dem som arbetar med riskhantering, från de som har att fatta beslut om riskexponering till de som har att kontrollera verksamheten.

God riskhantering är en förutsättning för att kunna förverkliga riskstrategin. Sparbankens riskstrategi finns beskriven i "*Riskpolicy*".

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>12</i>

3.3 Riskbedömning och riskuppföljning

Sparbankens styrelse och verkställande ledning måste alltid ha en klar och välgrundad uppfattning om Sparbankens aktuella riskexponering, riskutveckling samt riskhantering. Styrelsen är därför beroende av att de risker som Sparbankens verksamhet medför exponering mot är föremål för löpande bedömning och uppföljning, såväl med avseende på riskhantering som på riskexponering. Sparbankens interna rapportering om risker är utformad för att styrelsen och den verkställande ledningen ska kunna fullgöra detta ansvar.

Riskbedömningen ligger till grund för Sparbankens kortsiktiga och långsiktiga verksamhetsbeslut samt för enskilda affärsbeslut och speglas i Sparbankens riskaptit och riskstrategi.

Riskbedömningen utgör en fundamental komponent i styrelsens årliga arbete med IKLU (Intern kapital- och likviditetsutvärdering).

Riskbedömningen ska grundas på sakliga och allsidiga överväganden. Om den bygger på automatiserade processer, så ska dessa alltid kompletteras med kvalitativa bedömningar. Riskbedömningen ska bygga på analyser av såväl historiska data som antaganden om kommande utveckling.

3.4 Riskrapportering

Omfattningen och utformningen av den periodiska rapporteringen till styrelsen och VD vad gäller riskrapportering framgår av enskilda styrdokument som årligen fastställs av styrelsen.

Varje riskrapport i Sparbanken ska innehålla ett ställningstagande till om riskutvecklingen i det område som rapporten omfattar, är i linje med Sparbankens riskaptit och riskstrategi.

Om händelse inträffar som kan antas vara av principiell eller väsentlig betydelse ur risksynpunkt ska den, inom vars ansvarsområde händelsen inträffar, rapportera om händelsen till närmaste chef, utan dröjsmål.

3.5 Limiter

Styrelsen har bestämt i vilken utsträckning som beslut förenade med risktagande får fattas i Sparbanken. Principen för fördelningen av sådana mandat, är beskriven ovan under avsnitt 2.5. Styrelsen fastställer härutöver limiter för riskexponeringens omfattning och inriktning. Ändamålet med limiterna är att förtydliga riskstrategin och därigenom underlätta det praktiska genomförandet av den. Befogenhet att inom beslutad limit, bestämma om underlimiter, kan exempelvis ges till Kreditchefen inom vederbörandes ansvarsområde. Limiter för riskexponeringen kan således bestämmas på olika nivåer i Sparbanken, från totalnivå till kundnivå.

3.6 Riskkultur

Riskkulturen i Sparbanken har avgörande betydelse för förmågan att uppfylla verksamhetsplanen och följaktligen även riskstrategin. Riskkulturen är summan av de gemensamma yrkesmässiga värderingar som kommer till uttryck i Sparbankens praktiska arbete med riskhantering och uppfyllelse av affärs mål i enlighet med Sparbankens riskaptit.

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>13</i>

Sparbankens styrelse är angelägen om att verksamheten i Sparbanken präglas av mycket god riskkultur som kännetecknas av djupa kunskaper om och lång erfarenhet av hantering av de risker som Sparbankens verksamhet är exponerad mot, samt av ageranden som gör att Sparbanken alltid förtjänar allmänhetens förtroende.

Ansvar för riskkulturen åvilar alla anställda och styrelseledamöter i Sparbanken.

4. Kontroll i Sparbanken

En förutsättning för att Sparbanken löpande ska kunna identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som Sparbanken är eller kan bli exponerad för, är att Sparbanken har robusta mekanismer för kontroll av risk.

Kontrollfunktionerna i Sparbanken är arrangerade så att krav på oberoende uppfylls. Detta kommer till uttryck i att personalen i kontrollfunktioner inte får utföra sysslor i den del av verksamheten som personalen är satt att kontrollera samt i att kontrollfunktionerna måste vara organisatoriskt separerade från funktioner som de ska kontrollera.

Det är varje medarbetares ansvar att se till att kraven på oberoende i det praktiska arbetet i Sparbanken inte åsidosätts. Styrdokument och årsplaner för kontrollfunktionernas arbete, beslutas av Sparbankens styrelse.

4.1 Riskkontrollfunktionen

Riskkontrollfunktionen ansvarar för att sammanställa, analysera och rapportera om samtliga risker som förekommer i Sparbankens verksamhet. Den ska kontrollera och analysera utvecklingen i riskexponering och riskhantering i Sparbanken. Riskkontrollfunktionen ska vidare rapportera till styrelse och VD om sitt arbete samt vara delaktig i Sparbankens arbete med att utveckla riskstrategin.

Styrelsen har beslutat om en *"Instruktion för riskkontrollfunktionen"*. I denna preciseras riskkontrollfunktionens alla ansvarsområden.

4.2 Regelefterlevnadsfunktionen (Compliance)

Regelefterlevnadsfunktionen är direkt underställd VD. Den ansvarar för att övervaka Sparbankens regelefterlevnad och identifiera risker för brister i detta hänseende. Funktionen ska också vara ett stöd för verksamheten genom att informera internt i Sparbanken om hur god regelefterlevnad nås och upprätthålls. Funktionen ska undersöka och kontrollera regel-efterlevnaden i Sparbanken samt regelbundet rapportera om sina iakttagelser till styrelse och VD.

Styrelsen har beslutat om *"Instruktion funktionen för regelefterlevnad"*.

Dokumentnamn	<i>Policy för styrning, riskhantering och kontroll</i>	Ägare	<i>Styrelsen</i>
Bankens versionsnr	<i>125.001.005</i>	Ansvarig för implementering	<i>VD</i>
Ersätter	<i>2018-06-28</i>	Distribution	<i>Internt regelverk</i>
Beslutad av	<i>Styrelsen</i>	Dokumentplats	<i>M-disk/Rörelsen/Regelverk</i>
Fastställelse och revision	<i>Årligen och vid behov</i>	Informationstyp	<i>Policy</i>
Datum för fastställelse	<i>2018-11-29</i>	Sidan	<i>14</i>

4.3 Internrevisionen

Internrevisionen är underställd styrelsen i Sparbanken.

Internrevisionen ansvarar för att granska och regelbundet utvärdera ändamålsenligheten och effektiviteten i Sparbanken, med avseende på organisation, styrningsprocesser, it-system, modeller och rutiner samt intern kontroll. Den granskar också uppfyllelsen av Sparbankens verksamhetsmål samt riskkontroll- och regelefterlevnadsfunktionernas arbete.

Internrevisionen rapporterar till styrelsen och VD.

Styrelsen har beslutat om en *"Instruktion för internrevisionen"*.

5. Uppdragsavtal

Sparbanken använder uppdragsavtal för utförande av vissa uppgifter (vanligen under benämning utlokalisering eller outsourcing). Ansvaret för den utlokaliserade verksamheten ligger alltid på Sparbanken. Därför måste Sparbanken alltid ha kontinuerlig kontroll över den utlagda verksamheten och dessutom ha kompetens och erfarenhet för att kunna ställa rätta krav på den till vilken verksamheten utlokaliserats och för att kunna avsluta utlokaliseringen genom att ta hem verksamheten, om så skulle behövas.

Sparbankens resurser är dimensionerade för att uppfylla detta krav.

Styrelsen har beslutat om en *"Policy för utlokalisering av verksamhet"* (outsourcing).

6. Fastställande och uppdatering

Denna policy ska fastställas av styrelsen minst en gång per år även om inga ändringar genomförs.